

Regeringens proposition

1977/78: 54

om nedsättning av den allmänna arbetsgivaravgiften

beslutad den 6 oktober 1977.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga det förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

INGEMAR MUNDEBO

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att den allmänna arbetsgivaravgiften fr. o. m. den 1 januari 1978 avvecklas inom det inre stödområdet och nedsätts från 4 % till 2 % i övriga delar av landet.

Förslag till**Lag om ändring i lagen (1968:419) om allmän arbetsgivaravgift**

Härigenom föreskrives i fråga om lagen (1968:419) om allmän arbetsgivaravgift¹

dels att 2 och 4 §§ skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 2 a §, av nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*2 §²

Arbetsgivare erlägger allmän arbetsgivaravgift med belopp motsvarande *fyra* procent av summan av vad arbetsgivaren utgivit under året som lön till arbetstagare i pengar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad. I fråga om sjöman som avses i 1 § 1 mom. första stycket lagen (1958:295) om sjömansskatt beräknas dock allmän arbetsgivaravgift efter den lägre procentsats som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, myndighet fastställer med motsvarande tillämpning av 19 kap. 4 § andra stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Arbetsgivare erlägger allmän arbetsgivaravgift med belopp motsvarande *två* procent av summan av vad arbetsgivaren utgivit under året som lön till arbetstagare i pengar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad. I fråga om sjöman som avses i 1 § 1 mom. första stycket lagen (1958:295) om sjömansskatt beräknas dock allmän arbetsgivaravgift efter den lägre procentsats som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, myndighet fastställer med motsvarande tillämpning av 19 kap. 4 § andra stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring. *Avgift skall icke erläggas för lön som annan arbetsgivare än staten utgivit till arbetstagare som under året utfört sitt arbete huvudsakligen inom det inre stödområdet.*

Vid beräkningen av avgiften tages icke hänsyn till arbetstagare vars lön under året understigit femhundra kronor, eller arbetstagare, som ej är obligatoriskt försäkrad enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring, eller till fall, som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Avgift erlägges icke för arbetstagares lön vid sjukdom eller ledighet för vård av sjukt barn eller med anledning av barns födelse till den del lönen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning, som arbetsgivare äger uppbära enligt bestämmelserna i 3 kap. 16 § lagen om allmän försäkring. Avgift erlägges ej

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:774.

² Senaste lydelse 1976:78.

Nuvarande lydelse

heller för lön som arbetsgivare utgivit till barn för arbete utfört i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för lönen ej får ske vid inkomsttaxeringen.

Föreslagen lydelse

2 a §

Med det inre stödområdet avses i denna lag områdets omfattning enligt 3 § kungörelsen (1970:180) om statligt regionalpolitiskt stöd i dess lydelse enligt förordningen (1973:869) om ändring i kungörelsen om statligt regionalpolitiskt stöd.

4 §³

Fysisk person, som åtnjutit inkomst av annat förvärvsarbete enligt 11 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring i form av inkomst av här i riket bedriven rörelse, inkomst av här belägen jordbruksfastighet som brukas av honom eller sådan inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet som avses i andra stycket av nämnda lagrum, erlägger allmän arbetsgivaravgift om inkomsten av annat förvärvsarbete överstiger 30 000 kronor eller det lägre belopp som följer av fjärde stycket. Avgiften är *fyra* procent av den del av inkomsten som överstiger nämnda belopp. Avgift erlägges icke i den mån arbetsgivare har att erlägga allmän arbetsgivaravgift för inkomsten enligt 2 § denna lag.

Fysisk person, som åtnjutit inkomst av annat förvärvsarbete enligt 11 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring i form av inkomst av här i riket bedriven rörelse, inkomst av här belägen jordbruksfastighet som brukas av honom eller sådan inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet som avses i andra stycket av nämnda lagrum, erlägger allmän arbetsgivaravgift om inkomsten av annat förvärvsarbete överstiger 30 000 kronor eller det lägre belopp som följer av fjärde stycket. Avgiften är *två* procent av den del av inkomsten som överstiger nämnda belopp. Avgift erlägges icke i den mån arbetsgivare har att erlägga allmän arbetsgivaravgift för inkomsten enligt 2 § denna lag. *Avgift erlägges icke heller för inkomst som enligt bestämmelserna i kommunal-skattelagen (1928:370) om rätt beskattningsort är att hänföra till kommun inom det inre stödområdet.*

Till grund för beräkning av inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet under visst år skall läggas den avgiftsskyldiges taxering till statlig inkomst-

³ Senaste lydelse 1976:1097.

Nuvarande lydelse

skatt avseende nämnda år. Avser taxering beskattningsår som ej sammanfaller med kalenderår, skall inkomsten under beskattningsåret anses hava åtnjutits under det kalenderår som närmast föregått taxeringsåret.

Har inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet icke uppgått till femhundra kronor för år tages den ej i beräkning.

Härrör inkomst som avses i första stycket från verksamhet, som bedrivits av makar gemensamt eller av den ena maken med hjälp av den andra, iakttages följande. Avgift erlägges för inkomst av sådan verksamhet, om inkomsten överstiger ett för makarna gemensamt belopp av 30 000 kronor. Detta belopp fördelas mellan makarna i förhållande till storleken av vardera makens inkomst av verksamheten. Har make även haft annan inkomst enligt första stycket, erlägges avgift för sådan inkomst, om den överstiger 30 000 kronor minskat med den del av makarnas gemensamma avgiftsfria belopp som tillgodoräknats honom. Med makar likställas personer som avses i 65 § sista stycket kommunalskattelagen (1928:370).

Föreslagen lydelse

Härrör inkomst som avses i första stycket från verksamhet, som bedrivits av makar gemensamt eller av den ena maken med hjälp av den andra, iakttages följande. Avgift erlägges för inkomst av sådan verksamhet, om inkomsten överstiger ett för makarna gemensamt belopp av 30 000 kronor. Detta belopp fördelas mellan makarna i förhållande till storleken av vardera makens inkomst av verksamheten *sedan inkomst enligt sista stycket avräknats*. Har make även haft annan inkomst enligt första stycket, erlägges avgift för sådan inkomst, om den överstiger 30 000 kronor minskat med den del av makarnas gemensamma avgiftsfria belopp som tillgodoräknats honom. Med makar likställas personer som avses i 65 § sista stycket kommunalskattelagen (1928:370).

Avgift erlägges icke för inkomst, som avses i 11 kap. 3 § första stycket d) lagen om allmän försäkring.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1978.

De nya bestämmelserna tillämpas på löner som utgives efter den 31 december 1977 samt på inkomster som upptages till beskattning vid 1979 eller senare års taxering.

Äldre bestämmelser gäller för inkomster som beskattas vid 1978 års taxering eller vid eftertaxering för år 1978 eller tidigare år.

BUDGETDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1977-10-06

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Bohman, Ahlmark, Romanus, Turesson, Antonsson, Mogård, Olsson, Åsling, Söder, Mundebo, Krönmark, Burenstam Linder, Wikström, Friggebo

Föredragande: statsrådet Mundebo

Proposition om nedsättning av den allmänna arbetsgivaravgiften

1 Inledning

Påfrestningarna på den svenska ekonomin är betydande. För att trygga sysselsättningen, dämpa prisstegringarna, minska underskottet i bytesbalansen och förstärka industrins konkurrenskraft presenterade regeringen den 29 augusti 1977 ett stabiliseringspolitiskt program. I detta aviserades vissa kommande regeringsförslag. Bl. a. framhölls att regeringen – med hänsyn till den nivå som det samlade avgiftsuttaget i företagen har nått – avsåg att lägga fram förslag om avvecklande av den allmänna arbetsgivaravgiften (löneskatten) och att uttaget i ett första steg borde sänkas från 4 % till 2 %. Förslag om detta läggs fram i det följande. Innebörden av förslaget är att den allmänna arbetsgivaravgiften fr. o. m. den 1 januari 1978 avvecklas helt i det inre stödområdet och halveras i övriga delar av landet.

2 Nuvarande regler

Enligt lagen (1968:419) om allmän arbetsgivaravgift (ändrad senast 1976:1097) skall sådan avgift erläggas av såväl arbetsgivare som s. k. egenföretagare.

Den avgift som betalas av arbetsgivare utgår f. n. med 4 % av vad arbetsgivaren under året har utbetalat som lön till arbetstagare i pengar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad. Vid avgiftsberäkningen tas inte hänsyn till arbetstagare vars lön under året har understigit 500 kr. Vidare bortses från arbetstagare som inte omfattas av socialförsäkringen för skador i arbete. Inte heller erläggs avgift för sjuklön o. d. som motsvarar ersättning från försäkringskassa till arbetsgivare vid s. k. arbetsgivarinträde eller för sådan lön till barn som inte är avdragsgill vid inkomsttaxeringen.

Fysisk person som har haft inkomst av annat förvärvsarbete i form av inkomst av rörelse eller jordbruk (egenföretagare) betalar allmän arbetsgivaravgift i form av egenavgift med 4 % av inkomsten. Till grund för inkomstberäkningen läggs egenföretagarens taxering till statlig inkomstskatt. Avgift tas dock endast ut på den del av inkomsten som överstiger 30 000 kr.

Enligt lagen (1975:1145) om tillfällig nedsättning av den allmänna arbetsgivaravgiften inom det inre stödområdet (ändrad 1976:1081) är avgiften under åren 1976 och 1977 nedsatt till 2 % inom det inre stödområdet. Nedsättningen gäller beträffande lön i pengar eller naturaförmån till arbetstagare som har utfört sitt arbete huvudsakligen inom området dock inte sådan ersättning som har utgivits av staten. Vidare gäller nedsättningen i fråga om egenföretagares inkomst, om inkomsten enligt bestämmelserna i kommunalskattelagen (1928:370) om rätt beskattningsort är att hänföra till kommun inom området. Med det inre stödområdet avses områdets omfattning enligt kungörelsen (1970:180) om statligt regionalpolitiskt stöd (omtryckt 1976:379, ändrad senast 1977:142). Detta innebär att den reducerade avgiften f. n. gäller inom följande delar av landet:

Norrbottens län utom Piteå, Älvsbyns, Luleå och Bodens kommuner,
Västerbottens län utom Nordmalings, Robertsfors, Skellefteå, Umeå och Vännäs kommuner,
Jämtlands län,
av Västernorrlands län Sollefteå och Ånge kommuner,
av Gävleborgs län Ljusdals kommun,
av Kopparbergs län Malungs, Mora, Orsa, Vansbro och Älvdalens kommuner,
av Värmlands län Torsby kommun.

3 Föredraganden

Under våren 1977 beslutade riksdagen om vissa ekonomiska åtgärder, bl. a. en höjning av mervärdesskatten. Samtidigt genomfördes en nedskrivning av den svenska kronan med 6 % gentemot den västtyska marken. Syftet med dessa åtgärder var bl. a. att begränsa privat och offentlig konsumtion och att skapa förutsättningar för bättre balans i utrikeshandeln. Samtidigt som det kan konstateras att dessa åtgärder har haft en återhållande effekt på konsumtionen, står det klart att export och bytesbalans utvecklats mer ogynnsamt än som var beräknat. Det finns flera orsaker till detta, bl. a. en långsammare internationell konjunkturuppgång än man allmänt räknade med när åtgärderna beslutades, fortsatta kraftiga pris- och kostnadsstegringar i Sverige samt ytterligare förlust av marknadsandelar för svenska företag såväl vid export som på hemmamarknaden. Mot denna bakgrund har regeringen funnit det nödvändigt att sätta in ytterligare åtgärder för att åstadkomma en förbättring av det svenska näringslivets konkurrensläge. I

det ekonomiska stabiliseringsprogram som presenterades den 29 augusti i år lämnade regeringen en redogörelse för dessa åtgärder. Bl. a. aviserades att den allmänna arbetsgivaravgiften skulle avvecklas. Som ett första steg skulle uttaget fr. o. m. den 1 januari 1978 sänkas med två procentenheter. Jag lägger nu fram förslag i denna fråga.

Allmän arbetsgivaravgift infördes genom lagen (1968:419) om allmän arbetsgivaravgift (ändrad senast 1976:1097) och togs då ut med 1 % av belopp som arbetsgivare utgav som lön i pengar och naturaförmåner till anställd personal och med samma procentsats på egenföretagares inkomst av jordbruk och rörelse. Numera tas avgiften ut med 4 % i båda fallen. För egenföretagare gäller dock att avgift utgår endast på inkomst av rörelse och jordbruk som överstiger 30 000 kr. Enligt särskild lagstiftning är avgiften under åren 1976 och 1977 nedsatt till 2 % i det inre stödområdet (prop. 1976/77:42, SkU 1976/77:11, rskr 1976/77:78, SFS 1976:1081). Nedsättningen gäller lön i pengar eller naturaförmån till arbetstagare som under året har utfört sitt arbete huvudsakligen inom området, dock inte lön som har utgivits av staten. Vidare gäller nedsättningen egenföretagares inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse, om inkomsten enligt kommunalskattelagens (1928:370) regler om rätt beskattningsort är hänförlig till området.

Under senare år har socialförsäkringsavgifter och andra arbetsgivaravgifter höjts vid flera tillfällen. De snabba höjningarna har visserligen till stor del varit nödvändiga för att finansiera viktiga sociala trygghetsreformer men de har samtidigt starkt bidragit till den kostnadskris som det svenska näringslivet befinner sig i. Jag vill erinra om att statsmakterna redan har beslutat om ytterligare höjning av vissa socialförsäkringsavgifter m. m. med sammanlagt två procentenheter fr. o. m. den 1 januari 1978, nämligen avgifterna till sjukförsäkring, barnomsorg och vuxenutbildning. En sänkning av den allmänna arbetsgivaravgiften med två procentenheter från samma tidpunkt innebär således att det totala avgiftsuttaget år 1978 i princip hålls på samma nivå som under år 1977.

I enlighet med det anförda förordar jag alltså att förslag nu föreläggs riksdagen om nedsättning av den allmänna arbetsgivaravgiften med två procentenheter fr. o. m. den 1 januari 1978. Förslaget innebär att avgiften från den tidpunkten helt avvecklas inom det inre stödområdet och sätts ner från 4 % till 2 % i övriga delar av landet. Avvecklingen inom det inre stödområdet bör – i överensstämmelse med de principer som har tillämpats vid de tillfälliga nedsättningarna – omfatta lön i pengar eller naturaförmån till arbetstagare som har utfört sitt arbete huvudsakligen inom området, samt egenföretagares inkomst i den mån inkomsten enligt bestämmelserna om rätt beskattningsort är hänförlig till området. Lön som staten betalar för arbete inom området bör liksom hittills följa de regler som gäller för landet i övrigt, vilket innebär att avgift på sådan lön fr. o. m. den 1 januari 1978 utgår med 2 %.

Av praktiska skäl bör nedsättningen, såvitt gäller egenföretagares inkomster, avse avgift som beräknas med ledning av 1979 eller senare års taxering.

För egenföretagare med brutet räkenskapsår innebär detta att avgiftsnedläggningen kan komma att beröra verksamhet som till en del har bedrivits under år 1977.

Den nu förordade nedsättningen bör beaktas vid uttag av preliminära arbetsgivaravgifter för år 1978.

De nya bestämmelserna bör tas in i 2 och 4 §§ lagen om allmän arbetsgivaravgift. I en ny paragraf, 2 a §, bör innebörden av uttrycket "inre stödområdet" definieras. Samtidigt föreslås en redaktionell ändring i förtydligande syfte av bestämmelsen i 4 § fjärde stycket.

Nedsättningen av allmän arbetsgivaravgift medför att avgiftsuttaget under år 1978 blir ca 4 miljarder kr. lägre än med oförändrade regler. För kommunernas del innebär nedsättningen primärt en kostnadsminskning som för första året kan uppskattas till ca 900 milj. kr. Vissa utgående statsbidrag påverkas också, men detta sker först med viss eftersläpning. I regeringens stabiliseringsprogram har förutsatts att den förstärkning av kommunernas ekonomi som på detta sätt uppstår inte skall föranleda ökade utgifter i kommuner och landsting utan användas till att reducera kommunala skattehöjningar eller minska anspråken på lånemarknaden samt att överläggningar i frågan bör ske med kommunförbunden.

4 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att antaga inom budgetdepartementet upprättat förslag till lag om ändring i lagen (1968:419) om allmän arbetsgivaravgift.

5 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga det förslag som föredraganden har lagt fram.